

ਵਿਕਾਸ ਬਹਿਲ ਜੇ.

ਪਰਦੀਪ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2018 ਦਾ CRM-M ਨੰਬਰ 48407

ਅਕਤੂਬਰ 08, 2021

(A) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973—

S.482—

ਸੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ-ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੇ ਫੜਿਆ, ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 190 (1) (1) (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ c) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਪੈਰਾ ੯)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਵੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 10)

(B) ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ—S.12—ਦੂਸਰਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ—ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਆਈਪੀਸੀ 420, 465, 468 ਅਤੇ 471 ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾ ਧ—ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨਦਾਰ—ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪੈਰਾ ਧ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹਨ।

(ਪੈਰਾ 12)

ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ, ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ, 1967 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 420, 465, 468 ਅਤੇ 471 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਭਾਰੂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 13)

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਸਾਲ 2011 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 10 ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 11.8.2008 ਅਤੇ 16.12 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2009, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਅੱਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਪੈਰਾ 15)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਰਗ।

ਸੌਰਵ ਖੁਰਾਣਾ, ਡੀਏਜੀ ਪੰਜਾਬ।

ਇੰਦਰੇਸ਼ ਗੋਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ।

ਵਿਕਾਸ ਬਹਿਲ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਥਾਣਾ ਮਾਨਸਾ ਸਿਟੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ 420, 465, 468 ਅਤੇ 471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ.135 ਮਿਤੀ 13.08.2011 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-1) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਪੁਰਾਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 12.08.1998 ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ 16.12.1999 ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਅਪੈਰਾ ਧਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਕਿ 5000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੇਸ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ, 1967, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 420, 465, 468 ਅਤੇ 471 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ 5000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ

ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 12.09.2011 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਗ੍ਰਾਂਟਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਮਿੱਤਲ ਨੇ 09.01.2014 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ

ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 12.03.2014 ਦੇ ਗੁਪਤ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮਾਨਸਾ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕਿਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 10.02.2018 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮਾਨਸਾ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ^{ਸਃ}। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਸਾਲ 2011 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰੀਬ 10 ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਜਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 11.8.2008 ਅਤੇ 16.12.2009 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਕਤ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(3) ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰੇਸ਼ ਗੋਇਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਮਿੱਤਲ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ 09.01.2014 ਨੂੰ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮਾਨਸਾ ਨੇ 12.03.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਪਰੀਤ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(4) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

(5) ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਸਾਲ 2011 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 12.09.2011 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਮਿੱਤਲ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ, ਨੇ 09.01.20214 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ “ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼

ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.

ਸਵਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮਾਨਸਾ ਵੱਲੋਂ 12.03.2014 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:

“ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਨੋਟਿਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼. ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਆਰ.ਕੇ. ਮਿੱਤਲ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਗ੍ਰਾਂਟਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ 09.01.2014 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਹਿਲਮਦ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(6) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਗੁਪਤ, ਗੈਰ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਵਿਗੜਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਮਿੱਤਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇੱਕਮਾਤਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਕੱਲੇ ਉਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 12.03.2014 ਦਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

1. . ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ 5000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 12.09.2011 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

xxx

5. ਕਿ ਪੁਨਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਐਲਡੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ

(Vikas Bahl J.)
10.02.2018 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

6. ਕਿ ਮਿਤੀ 10.02.2018 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਫਿਰ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਉੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਲਿਖਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(8) ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 5000/- ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ 10.02.2018 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਰ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ।

(9) ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ **ਹਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**। ਉਕਤ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"4. ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਕਲੇਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-1) ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀਬੀਆਈ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 19.11.2001 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-4) ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।), ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ, ਜੋ ਕਿ 1.6.2000 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਜੇਟੀਓ ਇਨਡੋਰ/ਐਸਡੀ (ਟ੍ਰੈਫਿਕ) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਭੇਜੀ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੂਜਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹਨ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਗੀ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ

ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ।

ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਪੈਸੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ.....

xxx

6. ਵਿਦਵਾਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 29.01.2003 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-6) ਰਾਹੀਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ 1.6.2000 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੰਪਰ ਸਲਿੱਪ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

.....xxx

9. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। .

10. ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕੋਡ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਚੈਪਟਰ XIV ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪੈਰਾ ਧ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੇ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਉਹ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ

ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾ ਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਅਭਿਨੰਦਨ ਝਾਅ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

“... ਅਧਿਆਇ XIV ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਕੀਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ - ਬਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਰਿਪੋਰਟ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ, 'ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ' ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 169 ਦੇ ਅਧੀਨ, 'ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ' ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤ ਕਰਨਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ 'ਤੇ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕਿ ਕਰੇਗਾ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਧਾਰਾ 169 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਜ਼ਾਬਤਾ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਖਿਰਕਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਾਇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਸਮਗਰੀ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਅੰਤਮ ਪੜਾਅ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਕਦਮ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਭੇਜਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 169 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕੰਮ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ (sic. impinge) ?) ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕੇ।

xxx

14

.....
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ

(Vikas Bahl /s)
ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾ ਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 29.1.2003 (ਅਨੈਕਸ਼ੂ ਪੀ-6) ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(10) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਵੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ.

(11) ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

“12. ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ।-

(1) ਜੋ ਵੀ-

(a) ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੌਤਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(c) ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(d) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(e) ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ

ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ [ਦੋ ਸਾਲ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ] ਜਾਂ ਨਾਲ
ਦੇਵੇਂ।"

(12) ਇਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹਨ।

(13) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ, 1967 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 465, 468 ਅਤੇ 471 ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਹੈ।

(14) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 5000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਸਾਲ 2011 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 10 ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 11.8.2008 ਅਤੇ 16.12.2009 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। , ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਲਟਕਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ 420, 465, 468 ਅਤੇ 471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 135 ਮਿਤੀ 13.08.2011 (ਅੰਕੜਾ ਪੀ-1) ਮਾਨਸਾ ਸ਼ਹਿਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤੇਸਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ